

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
— PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 360 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

„Salut adunarea liberă a poporului românesc, care va avea să pună piatra fundamentală a viitorului nostru național”.

George Barițiu

Rusia și problema dezarmării la Societatea Națiunilor

Paris, 7 Decembrie 1927.

Despre evenimentele petrecute de curând la Societatea Națiunilor cu ocazia discuției asupra problemei dezarmării, de sigur s'a ocupat și presa românească, totuși dată fiind importanța acestei probleme pentru România, am socotit nimerit a mai insista asupra acestor evenimente.

Sesiunea din toamna aceasta a Societății Națiunilor era așteptată cu mult interes, căci Rusia acceptase în fine să ia parte la discuția problemei dezarmării, lucru ce până acum a refuzat să-l facă, pe motivul că nu putea veni într-o țară, care a refuzat să-i dea satisfacția cerută cu ocazia asasinării delegatului lor, Worowski, întâmplare de acum vreo patru ani.

Declarația Rușilor bolșevici, a produs o penibilă impresie în rândurile acelor, cari sperau că de data aceasta Rușii vor veni cu propuneri animate de sinceritate și de bunăvoință de a conlucra pentru asigurarea păcii europene.

Șeful delegației sovietice, Litvinof, cu aroganța caracteristică șefilor bolșevici, declară nul și fără valoare tot lucrul ce s'a făcut de 7 ani de când s'a luat în studiu această complicată chestiune. Afirmă că este imposibilă dezarmarea într'un regim capitalist și că militarismul și „marinarismul”, (acesta din urmă la adresa Angliei) sunt consecințele naturale ale capitalismului.

Deși, Rusia vede imposibilitatea unei înțelegeri pe acest teren în actualele condițiuni, totuși, în generositatea și dorința ei de pace, prezintă un proiect pentru dezarmarea integrală și imediată.

Extravaganța formulei de dezarmare integrală propusă de bolșevici, a fost combătută de către delegatul francez, cunoscutul pacifist și internaționalist Paul Boncour, susținând punctul de vedere al tezei franceze, ca înainte de a se începe dezarmarea, să se organizeze siguranța. Trebuie mai întâi un examen general, nu numai al „potențialului de războiu”, cum zice Paul-Boncour, dar și a diverselor situații politice, și să se ajungă astfel la un acord general asupra unor anumite puncte esențiale ca d. ex.: asupra tratatelor existente și a frontierelor actuale.

În urma acestei intervenții discuția proiectului bolșevic a fost amânată, până după examinarea și găsirea unei baze de siguranță, preconizată de punctul de vedere francez, și cu asta se poate considera ca și definitiv... înmormântat.

Declarația rușilor a avut totuși un rezultat, acela de a-și demasca încă odată în fața opiniei publice mondiale, duplicitatea și ipocrisia lor.

Toată acțiunea lor n'a fost, decât un joc demagogic, puțin abil, de a-se adresa națiunilor pe deasupra guvernelor lor. Ei speră, că sofismele lor pronunțate dela o tribună internațională atât de importantă să pătrundă și să lase urme în spiritul popoarelor, și socotesc a învinge prin „infiltrație” și cu ajutorul propagandei comuniste, care va provoca revoluția mondială, grație căreia toate popoarele vor ajunge sub dominația Kremlinului.

De aceea strigătul lor: „Dezarmați! Desființați armatele permanente, suprimați instrucția militară, distrugeți uzinele de războiu! Aruncați la fer vechiul armamentele, desființați serviciul militar obligator, distrugeți din temelii fortificațiile de războiu...”

Frumoase cuvinte și admirabile în simplitatea lor! Numai cât nu sunt tot astfel și intențiunile lor...

De ce nu încep ei cu dezarmarea, să dea astfel lumii întregi un exemplu de intențiuni lor pacifice și umanitare?...

Iată însă ce ne povestesc diferiți jurnaliști și observatori politici, — cari au vizitat Rusia sovietică cu prilejul serbărilor ce s'au organizat în întreaga țară, pentru împlinirea a zece ani de regim comunist, — despre pregătirile de războiu și propaganda intensă, ce se face în sânul maselor rusești, ca să le arate necesitatea înarmării lor, pentru triumful și apărarea comunismului.

În 1914 armata țaristă avea 1.500.000 de soldați, azi armata sovietică numără numai 1.200.000 de soldați complect înarmați și care în caz de războiu ușor se poate ridica la 8 milioane de soldați între 18 și 31 ani... Sistemul de recrutare pentru armata sovietică s'a perfecționat mult față de cel existent în timpul țarismului. În republica sovietică, instrucția militară începe la 16 ani, și până la 18 ani fiecare tânăr este constrâns să ia parte la cel puțin 160 de ore de exerciții fizice, iar după 18 ani, la diverse perioade de instrucție militară a căror durată totală nu este inferioară de 10 săptămâni.

La 21 ani începe serviciul militar propriu zis; 5 ani în armata regulată, dintre cari 2 sub drapel și 3 în concediu, iar după aceea în rezervă până la 40 ani.

Astfel, Rusia sovietică, grație sistemului ei de recrutare, poate alimenta în orice moment o armată regulată, care formează forța de acoperire, și o armată teritorială formidabilă, care în scurt timp ar putea fi gata de luptă.

Fie-care regiment posedă tunuri ușoare, 150 mitraliere și numeroase puști mitraliere.

Lipsa de drumuri este suplinită prin mijloace de transport considerabile; 3000 de vehicule

și 9000 cai de fie-care divizie de infanterie, în plus tractoare speciale, capabile să se miște în orice teren.

Aviația lor este compusă din 90 de escadrile cu câte 12 avioane fie-care, și este cunoscută tuturor publicitatea extrem de intensă și eforturile ce depun pentru mărirea și perfecționarea ei.

Nu sunt neglijate nici studiile pentru întrebuițarea gazelor toxice de războiu: fie-care divizie și regiment are secția de gaze, cu specialiști, pregătiți într'o școală centrală pentru studiul gazelor de războiu. De curând s'au făcut încercări pentru înzestrarea tancurilor, cu aparate anti-gaze. În ceea-ce privește uzinele de războiu, de muniții, de produse chimice și de aviație, nu numai, că au conservat pe cele existente dinainte de revoluție, dar au creat altele noi, cari lucrează în plin randament.

Concluzia: faceți cum vă spunem noi, dar nu faceți ca noi, — astfel trebuie interpretată declarația rușilor bolșevici rostită de pe tribuna internațională dela Geneva.

E bine, să se știe toate aceste lucruri în România, care este încontinuu sub amenințarea pofelor imperialiste rusești, azi tot așa de aprinse, ca și pe timpul țarismului.

B. Măzgăreanu.

Organizațiile partidului a-versecan din Bucovina în frunte cu fostul ministru Dori Popovici au cerut printr'o scrisoare adresată d-lui Iuliu Maniu înscrierea în Partidul Național-Țărănesc.

Inchiderea sesiunii parlamentare. În ședința de alaltăeri a Consiliului de miniștri s-a hotărât în principiu închiderea sesiunii parlamentare la 22 Decembrie, pentru o lună de zile.

Guvernul greșește.. țara plătește

Guvernul continuă să nu dea importanța cuvenită și să treacă cu vederea consecințele impuse de tulburările petrecute la Oradea, Cluj și alte orașe ale țării. Ori, ancheta în cauză continuă și pe urma ei au fost stabilite atât fapte, cari ating grav prestigiul țării, cât și pagube de peste optzeci milioane, pagube cari nu vor fi acoperite de cei-ce le-au făcut, ci de către țara funcționarilor slab plătiți și a contribuabililor striviți de impozite grele.

Nu poate răspunde guvernul că n-ar fi avut datoria să oprească din timp cele petrecute. Cu toate acestea faptele s-au produs.

N-a voit sau n-a putut guvernul să-și facă datoria? Această-i întrebarea, pe care și-o pune orice om care-și dă serioasă seamă de cele petrecute cu prilejul congresului studențesc.

Alături pagubele materiale pro-

Proiectul de lege pentru trecerea oficiului I.O.V. la ministerul Sănătății.

Observațiile d-lui deputat Dr. VOICU NIȚESCU în ședința dela 10 Dec. 1927 a Camerei, după notele stenografice

D-le președinte, d-lor deputați! Nu voi căuta să vă rețiu prea mult. Țiu însă să constat și eu ceea ce s'a constatat de către antevorbitorii mei. Legi se fac, legi se aduc o mulțime, se țin discursuri foarte frumoase în jurul lor, mai ales dacă conțin oarecari elemente naționale, dar ele nu se aplică.

Imi aduc aminte, când, sub guvernarea averescană, a fost adusă în discuție această lege I. O. V., s'au ținut o mulțime de discursuri din cele mai frumoase și patriotice. Și oratorii s'au oprit nu atâta asupra departamentului, la care era să fie detașat oficiul I. O. V., ci au insistat, îndeosebi, asupra aplicării legii. Înțeleg să insist și eu, și la discuția actualei legi, nu asupra oportunității detașării oficiului I. O. V. la ministerul sănătății sau la ministerul muncii, ci țin să pledez, și de data aceasta, escluziv asupra aplicării legii.

Vă mărturisesc sincer, că imi este totdeauna greu, să iau cuvântul, la o lege de conținutul acesteia. Imi este greu ca om, care am văzut o mulțime de orfani, o mulțime de invalizi și numeroase văduve de războiu, venind să cerșească intervenția noastră pe la ministere. Să se sfârșească odată cu aceste peregrinări ale invalizilor pe la deputați și cu drumurile deputaților pe la ministere, ca să ceară ministrului bunăvoința pentru aceia, cari și-au jertfit sănătatea lor pentru această țară.

Dacă acest oficiu trece iarăș la ministerul Sănătății, rog pe d-l ministru al acestui resort să nu mai considere această lege ca o operă, care poartă numele d-sale sau al altora, ci să considere aplicarea ei ca o datorie a d-sale.

Și tot cu acea ocazie am mai cerut să fie trecuți în lege și deasemenea tratați pe picior de egalitate acei cari au fost în temnițele vrășmașilor noștri sau internați în timpul războiului și cari din această cauză au contractat diferite infirmități, precum și văduvele și orfanii martirilor uciși de vrășmași.

S'au acceptat și aceste amendamente, ele au obținut putere legală și mi-s'a făgăduit din partea domnului ministru de pe atunci, că se va face revizuirea și trecerea pe tablouri a tuturor acestor oameni.

Cauzele nu le cunosc, dar trebuie să constat, că până în ziua de astăzi nu s'a făcut nici o revizuire și nici o conscriere nici a voluntarilor invalizi și nici a văduvelor sau orfanilor pomeniți în amendamentele, cari au primit putere de lege.

Cererea, pe care Vi-o fac, domnule ministru, e să aveți grijă de aplicarea legii. Pe mine, repet și vă mărturisesc sincer, că nu mă importă că oficiul I. O. V. se găsește la ministerul de războiu sau la ministerul sănătății sau că va trece la ministerul Muncii. Pe mine mă importă numai executarea legii și voi aduce cele mai simțite elogii acelu ministru, care va căuta să o aplice odată în litera ei. (Aplauze pe băncile partidului național țărănesc).

Opt zeci și opt de milioane! Cine însă plătește această sumă? Guvernul vinovat sau biata țară care n-are nici o vină de fapte, a căror răspundere apasă complet și numai asupra guvernului?! Țării nu i-se poate da în urma pagubelor suferite decât o singură satisfacție:

Să fie salvată și scăpată de o guvernare care îi servește în modul acesta interesele.

Scolare.

O lămurire

Privitor la cele publicate în n-rul trecut al ziarului sub titlul „O alegere de comitet școlar devenită proverbială”, primim dela d-l director școlar EMIL REIT, care a fost vizat în acel articol, o lămurire mai lungă, din care reținem următoarele:]

Direcția școlii de copii mici No. 4, într'un moment de suferință, a cerut desfacerea acestei școli de școala primară, în ceea ce privește administrarea ei. Nu ne-am opus acestui lucru.]

După îndeplinirea formalităților, s'a ținut alegerea intrând și eu ca membru pe lângă alți 3 inși. Alegerea însă a fost contestată și s'a anulat.

Contrar dispozițiilor art. 120 din Regulament, care prevede, că în caz de anulare, se ține o nouă alegere în Duminică a doua după primirea rezultatului, s'a convocat adunarea generală pe ziua de 17 Iulie a. c., când din cauza absenței d-lui delegat al Primăriei, precum și a alegătorilor, s'a amânat pe ziua de 24 Iulie a. c. În această zi însă iar nu s'a putut ține, deoarece întreaga țară conducea la lăcașul de veci pe M. S. Regele Ferdinand I. Afară de aceasta cerând direcția școlii de copii mici, care avea multe de procurat pe seama școlii, ca această școală să fie pusă și pe mai departe sub administrarea Comitetului școlii primare No. 4, Comitetul șc. com. a amânat ținerea alegerii până la noui dispozițiuni și în consecință a însărcinat comitetul șc. primare cu adresa No 167/1927 cu administrarea școlii de copii mici. Câțiva domni intervenind, au obținut dela Casa Școalelor un nou ordin de constituire a Com. școlar de copii mici No. 4.

În baza acestui ordin s'a convocat adunarea generală extraordinară pe ziua de 4 Dec. a. c. considerându-se aceasta ca o continuitate a celei din iarna anului trecut, respective a celei din 17 Iulie a. c. și pentru care au intrat 2 liste de candidați, fiind eu propus pe ambele.

În această zi nu s'a ținut adunarea, căci a fost amânată pe ziua de 11 Dec. a. c. de d-l Mărgăritescu, inspectorul activității extra-școlare, prin ordinul telefonic din 28 Nov. a. c.

Mare ne-a fost mirarea, când se prezintă o altă listă, din care

eu lipseam și care cuprindea numele a 2 domni, dintre cari un d-n ofițer și unul, care nu figurează în listele alegătorilor din cartierul Blumena. Am zis împreună cu membrii Comit. șc. și d-l Subrezvizor Micudă: „Dacă adunarea generală de acum este continuarea celei vechi, atunci trebuie menținută lista depusă la 12 Iulie a. c. Dacă nu este continuarea aceleia și se dă o nouă listă, atunci această adunare nu este convocată în conformitate cu Regulamentul, care prevede un termen de 3 săpt., iar în cazul că nu întrunește o treime din numărul alegătorilor, adunarea se amână pe Duminică viitoare când va lucra și purcede la debateri cu orice număr de alegători (art. 98 al. 3).

Natural, că găsind o mulțime de greșeli de formă, am depus contestația de care se amintește în articolul menționat al „G. Tr.” Contestația a fost semnată în ziua de 10 Dec. a. c. și mă surprinde faptul, că autorul articolului este atât de mândru, că eu — „ca culme — un director de școală” — am îndrăznit să mă înfățișez cu o contestație, care însă nu cuprinde, precum afirmă anonimul, constatarea lipsei unuia dintre candidați. Contestația e la dosar și din ea se poate vedea dacă cuprinde acest lucru. Pe lângă acea contestație am mai depus încă una privitoare la decursul alegerii.

Atât și nimic mai mult.

Sportive.

Campionatul național de ski

În zilele de 2, 4 și 5 Februarie 1928, va avea loc la Brașov Campionatul Național de Ski al României, sub patronajul A. S. R. Principele Nicolae, după următorul program :

Joi 2 Februarie Cursa de mare fond pe 30 km. pentru categoriile domni clasa 1 și 2 și seniori clasa A. și B.

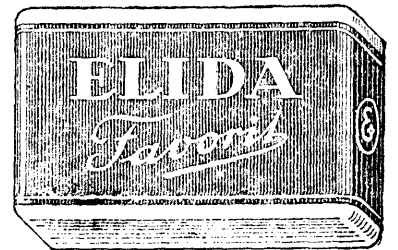
Sâmbătă 4 Februarie alergarea de fond pe circa 16 km. pentru categoriile domni clasa 1 și 2 și seniori clasa A. și B. Cursa de semifond pentru juniori (18—20 ani) pe circa 7 km. Cursa de semifond pentru doamne pe circa 5 km. Cursa de semi fond pentru băieți (16—18 ani) pe circa 5 km.

După amiază Slalom sau alergare de coborâre, pentru ca-

Tenul Dv. delicat este acim asigurat!

Deoarece puteți cumpăra cu 20 Lei bucata de săpun Elida Lanolin (ncambalat) și cu 30 Lei săpunul Elida Favorit (ambalat), nu aveți nevoie să întrebuițați un săpun de toaletă obicnuit sau necunoscut. Elida Favorit, săpunul atât de fin și pur, producând o spumă bogată și moale e admirabil și intensiv parfumat.

30 Lei

ELIDA SĂPUNUL ELIDA Favorit ELIDA

999

tegoriile domni clasa 1 și 2, seniori clasa A. și B. și juniori.

Duminică 5 Februarie concurs de sărituri pe trambulina din Poiana Schuller pentru domni clasa 1 și 2, seniori A. și B. și juniori. Concurs de sărituri pentru băieți clasa 1-a. După amiază împărțirea premiilor.

Orele la care vor începe diferitele probe se vor indica în

programul detaliat, care se va da la timp.

Inscrierile se primesc până la data de 28 Ianuarie 1928 ora 12, pe adresa Căpitanului Medeleanu Constantin, Grupul I. Vânători de Munte Brașov și vor fi însoțite de taxa de înscriere.

Taxele de înscriere: 150 lei pentru competițiune și 150 lei pentru campionat sau concursul combinat juniori.

Tragerea la sorți se va face în ziua de 31 Ia ora 20 la Hotel Coroana Brașov.

Localul de birou al Comitetului organizator pentru toată durata concursurilor în Poiana Schuller la Cabana de Ski a K. S. V.

Concursurile se vor ține după regulamentul concursurilor de Ski al F. S. R.

Căpitan Medeleanu, secr. Comisiunii Centrale de Ski

FO LETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Pagini bine scrise.

GHEORGHE CARȚAN

— Schițe umoristice. —

Un om a scris o cârtică; nimic neobicit. Dar cârtica este bună și asta se întâmplă ceva mai rar. Omul se numește Aurel Paul Bănuș; nu-l cunosc. Iar cârtica a apărut în biblioteca populară a Asociașunii.

Pe legendarul Carțan, n-am apucat să-l văd. Citind însă schița d-lui Bănuș, am intuită clară a omului ajuns să-l cunoască o țară întreagă.

D-l Bănuș, are un merit: cântărește greutatea cuvântului și știe să-l pună acolo unde trebuie. Cuvântul scris de D-sa e lileră de evanghelie. Și mai are ceva; are cunoștința perfectă a graiului ardelenesc pe care parcă l-a studiat anume. Ne cunoaște metehnele și își bate joc de ele dar nu de dragul satirei sau al moralei. Vrea să râdă și să râde sănătos. Citindu-l, zâmbetul se transformă în hohot. În mijlocul frământărilor stupide pentru asigurarea zilei de mâine, scrisul lui Bănuș îți procură clipe senine, liniște sufletească.

Dar autorul are un păcat; pare a fi prea modest. Când știi ce poți, când știi că faci parte din pușinii care pot da adevărate pagini de literatură dialectală, modestia e un păcat față de noi toți. I-am citit întâmplător, o schiță în manuscris: doi popi, unul trecut la „nașie”, celălalt „drept credincios ortodox” în trețin relații foarte puțin prietenești. Să-i auzi cum vorbesc! Umor în cel mai pur înțeles al cuvântului.

Victor Vlad Delamarina ne-a lăsat un volum de poezii, dialectale, despre care Maioreșcu a găsit cuvinte atât de frumoase. Sufletul de poet al regretatei Cora Irineu, a prins din graiul bănățenilor ceva, într'o scrisoare. Caragiale într'un „pedagog la școala nouă”, mai mult datorită geniului lui decât cunoașterii vorbei ardelenșii, ne-a dat câteva pagini care vor rămâne. Fieciurul pedagogului schițat de Caragiale, azi prin București, scrie rar în dialectul nostru.

N'are răbdare. E prea bohem — în înțeles figurat.

D-l Bănuș, și-ar putea aduna într'un volum, tot ce a scris. O editură mare nu i ar refuza tipărirea schițelor care — o afirmăm cu toată convingerea, merită mai mult decât lipărirea lor în broșuri care se pierd. Impotriiva maculaturii expresioniste-futuriste, cartea d-lui Bănuș va însemna dușul cu apă rece. De vorbe goale legate în fraze seci, de imagini imposibile „Cu turnul Eifel la butonieră”, — suntem sătui.

II.

Ciobanul discută aprins cu redactorii unei foi ardelenice. Pune întrebări de om citit și umblat, caracterizează situații în fraze simple dar cu tâlc spuse, face observații.

A avut el o chestie personală cu ministrul „Berzeviți” și s'a dus la Pesta de i-a spus:

— „Asta nu-i cărmuire cumsecade, domnule Ministru. Cu fapte urâte vrei să împodobești lumea a minunată a lui Dumnezeu?”

Unul de-ai redacției, îl trage de limbă:

— „Da tot n'ai mai încheiat cu pătărama ceea?”

— „De unde?”

— „Comédie ca aia”.

— „Chiar”.

Observați câtă simplitate în dialog.

A vorbit și cu „hulpoiu de Tisa” ..... „rumânește ... păi cum?” ... „cam pușintel pricepea nu-i vorbă”.

Problema revendicărilor noastre naționale, în mintea lui Carțan e limpede:

— „...Că Ungurii ăștia-s mândri, foc! Ei să țin nașie mare. Din partea mea, hie! Dracului i-ar păsa! Să nu ne porâncească nouă ..... atât!

O observație:

— „Nu-i bine să ne plângem mereu că pe urmă ne pierdem nădejdea'n izbândă. Noi între noi să ne ocărăm și ș'a și ș'a — da n're Unguri să ne lăudăm cât de n'cape pe gură”.

Și ce minunat își povestește Carțan, minunatele lui călătorii. Originea neamului românesc, despre care luase cunoștință pe Bărăgan din Istoria lui Petru Maior, i-a trezit în suflet dorul de-a vedea Roma: „... să vezi cu ochii cine-o fost moș-to și strămoș-to”. „Și... dusu-m'am”.

A colindat toată Italia. O curiozitate inexplicabilă pentru sufletul lui, i-a purtat pașii până în satul lui Vodă Carol. A vrut să vadă Abisinia dar s'a împiedecat de Roma în drum și acolo a rămas. Altădată, în drum spre sora latină, Spania, n'a ajuns decât până la Geneva. La

Congresul orientaliștilor, „...trebuia să mă duc ... nu?” A văzut Viena, Zurich apoi Parisul. Peste Constantinopol, s'a dus la Ierusalim să vadă mormântul Mântuitorului.

— „Da-i rușine frașilor, că se mai găsesc Rumâni ardeleni, care n'o călcat în „Țară”!

Și ce frumos îl caracterizează Bănuș în două rânduri numai:

— „Un făcniț” — au spus unii, uitând că în „nebulia” lui, vorba lui Hamlet, era „sistem”.

III.

Broșura mai cuprinde o scri-soare plină de duh, a părintelui Reteveiu care, comunicându-i Onor. Asesor, necazurile, s'a întins la vorbă.

Eu n'am celtit pagini, în care graiul ardelenesc să fie mai bine prins și redat cu mai mult umor.

Ceea-ce însemnează că autorul e un talent real; se impune singur publicului.

Articolul acesta nu e decât un act de admirație față de scrisul d-lui Bănuș.

Ion Colan.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.

Noua mașină Ford

Nouile modele Ford — semnalate cu ziua de 2 Dec. a. c. pe piața Americii — sunt desenate în vederea cerințelor moderne cu viteză mare și accelerație rapidă. Această mașină nu e o perfecționare ci o mașină cu totul nouă — dela radiator până la osia din spate. Nici o altă nu o egalează în calitate sau preț. Specificarea e patru cilindri patruzeci de cai, fără zgomot la orice viteză; cu accelerații și viteze remarcabile; frâne pe patru roți standard; cutie de viteze selectivă; debreaj cu discuri multiple uscate, patru amortizoare hidraulice, direcțiune ireversibilă, sistemul de aprindere simplificat comportând un acumulator, o singură bobină și un nou distribuitor, dinamo de pornire, ungere combinată prin presiune, gravitație și bălăcire, sistemul de răcire combinat prin termosifon și pompă, caroserie superbă ca linie, consumația foarte redusă, centrul de greutate situat foarte jos, șase tipuri pentru pasageri, roadster, cupea, faeton, tudor, fordor, cupea sport în patru culori, deasemenea camionetă rapidă de 1½ tone, arcurile din spate tip cautilever, șasiu foarte solid cu patru traverse.

Noile produse reprezintă rezultatul experienței Ford care a construit peste 15.000.000 automobile. Vor fi vândute după calitate bazându-se pe politica obicinuită. Prețurile vor fi reduse. Toate uzinele de montaj se pregătesc pentru o producție record. Complecta schimbare a desenului automobilelor necesită schimbări importante în uzine.

Tuturor aceloră cari, în nemărginita noastră durere, ce ne-a cauzat trecerea la cele eterne a înviatului nostru fiice **Marioara**, au binevoit a ne consola, le exprimăm și pe această cale profunde mulțumite.

Familia V. Muscalu.
1060 1-1

Mica publicitate

Se caută urgent o dactilografă franceză și română. A se adresa la ziar. 1053 2-2

De vânzare 3 locuri de case. Str. Carolului No. 36. Brașovul-vechiu la dl Comandant Manole 1-3

S'a început

desfacerea de resturi pe lângă prețurile cele mai ieftine la **FRĂȚII ASCHER** Str. Porții 5

- Aparate radio cu 5 lămpi Lei 10,000-
- Aparate Radio cu 3 lămpi Lei 5,000-
- Hautparleur original „Music-alpha” Lei 2,000-
- Casci Lei 280-
- „Hova” Trip'lex amplificator Lei 1,900-
- Acumulatori „STEYR”, Rediesoare „KÖRTING”, diferite piese și accesorii la

Radio Technica S.I.N.C.
BRAȘOV, Str. Gării No. 39.
1036 3-5

Cabaret Maxim

în restaurantul
„Majorul Mura”

(STR. PRINCIPELE CAROL 9)

În fiecare seară program strict familiar cu diferite producțiuni artistice în toate limbile.

Intrarea liberă.

901 9-0

Carciomari Câteva butoale cu vin bun, tare și natural de vânzare. Pe Tocile No. 50. 1064 1-1

Prețul lemnelor la firma And. Tontsch

Un stâncen lemne (blane) Lei 1300.

1000 kg. lemne tăiate Lei 900.

În depozit reducere corespunzătoare.

Comenzi:
Str. Mihail Weiss 23.
Telefon 286. 1063 1-1

Traduceri și legalizări de traduceri din orice domeniu se execută exact și urgent în biroul din Strada Porții 44 al dlui **Dr. Ioan Lemeny**, traducător și interpret autorizat pe lângă instanțele judecătorești Brașov.

Publicațiune

În cursul luni Iulie a. c., pe peronul stației Mediaș sa găsit de cătă unu din conductorii de tren suma de lei 9500.

Păgubășu se va prezinta la șeful Stației Brașov cu indicațiile necesare.

1027 3-3 Indescrifabil.

Primăria Municipality Brașov.

No 27516/1927

Publicațiune

Pentru vânzarea balegii în anul 1928 în abatoru orășenesc se va ținea în 30 Decembrie 1927 orele 10 a m., în localul abatorului nr. 3 Str. Fabricii No. 19 o desbateră de oferte în scris unde se vor putea afla conținutul și unde se vor înainta ofertele timbrate până la ora 9 a. m. a zilei menționate Brașov, la 1 Decembrie 1927.

Primar: Secretar general:
Dr. Moga-Socactu.
1034 2-2

Primăria Municipality Brașov.

Nr. 17523-1927.

Publicațiune

Toți, cari până acum nu și-au înaintat încă socotelile pentru furnizările sau lucrările făcute pentru Primăria Brașov, sunt invitați să înainteze aceste socoteli până cel mai târziu la 20 Decembrie a. c. căci în caz contrar ele nu vor fi lichidate în anul curent.

Brașov, 12 Decembrie 1927.
Primar: Secretar general:
Dr. Moga-Socactu.

FURNIZORUL CURȚII REGALE

AVIZ

Cu onoare, aduc la cunoștința on. Public din Brașov și împrejurimi, că mi-a sosit un mare transport de stofe civile și militare, engleze, franceze și din țară.

Am angajat în atelierul meu oameni specialiști în bransa croitoriei și rog onorata clientelă a mă onora cu comenzile d-lor, servindu-i cu ::: lucru bun și prețurile cele mai reduse. ::: Totodată recomand D-lor funcționari c. f. r. Șepcile bune și ieftine ce se lucrează în atelierul subsemnat. Trecutul meu în Brașov și experiența de 28 ani în croitorie, este o garanție solidă de modul conștiincios cu care am servit pe toți, cari m'au onorat cu comenzile. Ca român, cred că nu voi fi trecut cu vederea de intelectualii noștri, care știu să dea tot concursul ::: ::: meseriașilor români. ::: :::

Cu deosebită stimă:
PETRU PAVEL
Brașov, Strada Aței 7.

977 5-6

TELEGRAMA

ORADEA 2432 25 10 18/20.

200 bucăți diferite GRAMOFOANE precum și 5000 bucăți PLĂCI vămuite le-am dirijat spre Brașov. Mâne vămuium STOFE și CONFECȚIUNI. — ROSENFELD.

Pentru liniștirea publicului comunicăm telegrama de mai sus și-l rugăm să ia în primire plăcile prenotate, ca să nu fim nevoiți, fiind mare cerere pe piață, să le vindem altor clienți.

Sosesc gramofone, cele mai bune mărci, precum și plăci-slagăre. La cumpărarea fiecărui gramofon dăm gratuit trei bucăți plăci.

Lévy Sándor și Soții

Magazin de îmbrăcăminte, gramofone și mobile în rate: Centrala din Ardeal. Brașov str. Aței 7.
1058 1-1

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ

Vineri 16 Decembrie 1927 ora 8½ seara precis se va reprezenta:

DANSUL MILIOANELOR

Comedie în 4 acte de VICTOR EFTIMIU.

DISTRIBUȚIA: Camil Valonidy dl Ștefan Braborescu, Agon Nișan dl rlorea Simionescu, Pictorul Păsărică dl Neamtu Ottonel, Costel Emilian dl Const Simionescu, P.ozuror dl Vladimir Nișcoară, Frar co's dl Iosif Vanciu, Lizi dna Silvia Jipescu-Hodoș, Coco dna Lelica Bănuțiu, Agenti, invitați, lăutari, delegația Egiptilor.

PREȚUL LOCURILOR: Lei 120, 100, 60, 40, 20, 10.

Biletele de vânzare la Apollo.

LOTERIA LIGII CULTURALE

Aprobată de Onor. Minist. de Interne cu No. 5570 A.

519 câștiguri

șapte milioane

Lei 7,000,000

1 câștig de Lei 2 000.000
1 000 000
2 câștiguri de 500.000
4 200.000
6 100.000

și multe alte câștiguri mai mici
Tragerea la 1 Ianuarie 1928
— CÂȘTIGURILE SE PLĂTESC INTEGRAL —

Se vând la toate secțiunile Ligei Culturale, Bănci, Librării și la Depozitari de ziare. Unde nu se găsesc lozuri, adresați Comenzile însoțite de valoarea lor, prin mandat postal: Biroului Ligei Culturale, București, Str. Luterană 6. Etaj I Pentru comenzi mai mici de 5 Lozuri se adaugă 20 Lei pentru porto recom. Comenzile mai mari de 5 lozuri se expediază franco de orice cheltueli. 3-0

Cine este practic
face cadou numai
GHEȚE DE CALITATE!

**CEL MAI MARE ASORTIMENT
PREȚURI SOLIDE**

MAGAZINUL DE GHEȚE IPSEN
STR. PORȚII No. 28.
1056 1-4

ATENȚIUNE!

RESTAURATORI și PARTICULARI

În vederea serbărilor Crăciunului și a Revelionului vom vinde, — atâta timp cât ne va permite asortimentul nostru, — începând din ziua de azi în Pivnița noastră de vinuri, STR. PRINCIPELECAROL (Str. Vămii) No. 36, ȘAMPANIE cu prețul de 110 Lei sticla; 10 sticle: 1000 Lei.

Friedrich Czell & Fii — Grupa Dr. Wilhelm Czell.
1061 1-2

Sanctiunile în chestia turburărilor studentești.

Consiliul de miniștri întrunit luni seara a luat în discuție rapoartele comisiei mixte de anchetă trimisă de guvern la Oradea și Cluj. După terminarea consiliului s-a dat ziarelor următorul comunicat:

„In urma cercetărilor făcute asupra turburărilor care au avut loc cu prilejul congresului general studențesc din Oradea, constatându-se că organe administrative și polițienești de execuție s-au lăsat surprinse de începuturile de desordine, guvernul a hotărât înlocuirea prefectului județului Bihor, precum și aceea a prefectilor de poliție ai orașelor Oradea și Cluj.

Anchete în curs cercetează atitudinea și vina altor autorități.

Pe de altă parte autoritățile judecătorești, civile și militare, urmărind pe autorii dezordinilor, au stabilit până azi o primă serie de vinovați și în consecință au fost trimiși în judecată.

La Oradea 21 studenți și 28 particulari pentru distrugeri și alte infracțiuni împotriva liniștii publice.

La Cluj 44 studenți și 9 particulari pentru distrugeri și alte infracțiuni împotriva liniștii publice.

La București 11 studenți pentru distrugeri și jaf săvârșite în Oradea și Cluj, iar alți studenți sunt înuși arestați și instruiți pentru diferite delictе săvârșite cu prilejul turburărilor.

Toți acești infractari vor fi judecați de consiliul de război din Cluj și București.

Studenții funcționari publici, cari s-au găsit vinovați de complicitate cu participatorii la desordinile făcute, vor fi destituiți, iar studenții bursieri din aceeași categorie, vor fi eliminați din căminuri și cantine.

Studenții cu vină mai mică vor fi trimiși în judecata senatelor universitare respective, pentru pedepse disciplinare.

Guvernul a instituit comisii speciale cari au și început evaluarea daunelor suferite iar cei păgubiți vor fi ajutați pentru repararea daunelor suferite.

Cum a fost decorat Bela Kun

Din Riga se comunică agenției Ceps:

La încheierea congresului „Prietenilor Rusiei sovietice” au fost decorați de către Vorosilov și S. S. Kamenev mai mulți delegați comuniști străini, conferindu-li-se ordinul „Steagul roșu”. Actul s'a petrecut în modul următor:

După ultima ședință a congresului „Prietenilor Rusiei sovietice” s'a organizat la Moscova o festivitate militară la care au participat reprezentanții guvernului sovietic, reprezentanții statului major, membrii sovietului militar revoluționar Bubnov, Muklevici Baranov, creatorul cavaleriei roșii Budennyi și numeroși militanți comuniști.

După intonarea internaționalei, s'a trecut la discursuri și apoi la decorarea următoarelor persoane: Clara Zelkin, Marthy, J. Sadoul, Max Hoelz, Bela Kun, Lansuski și Cian-Ga-Tao. Înainte de conferirea ordinului Vorosilov a vorbit despre posibilitatea unui apropiat război și despre ajutorarea Rusiei sovietice, adăugând că „revoluția bolșevică este primul pas al celei mai mari drame din arena istoriei omenirii. Știm că se apropie timpul unor noi acte ale acestei drame, când armata roșie va arăta că poartă război

Culturale - artistice.

Ateneul popular „Astra” din Brașovechii

Duminea trecută — 11 Dec. a. c. — Ateneul popular „Astra” din Brașovechii, înființat de curând în scopul concentrării activității tuturor Societăților culturale, din Brașovechii, a aranjat prima șezătoare culturală într-o sală de prelegeri — mai spațioasă — dela Școala primară No. 3. Sala n'a putut încăpea întreg publicul dornic de hrană sufletească, astfel că ticșită cu vr'o 200 persoane, alte vr'o 60—80 au stat pe la uși, ori s'au întors acasă.

După cuvântul de deschidere rostit de parohul locului dr. Debu care a arătat mărirea acestui Ateneu — de-a trezi publicul la adevărata viață spirituală, atât de necesară în vremurile actuale; apoi de-a canaliza activitatea tuturor societăților culturale — a căror activitate de după război e soră cu lăncezirea — spre atingerea adevăratelor lor rosturi de propășire culturală-artistică și morală a poporului nostru — s'a desfășurat programul variat și atrăgător, compus din cântări executate de corul elevilor Școlii norm. frob. și de corul bărbătesc al unui grup de tineri, declamații de simpatica și talentata elevă-artistă Iliada Muntean și d-l Muntean, solo de voce executat cu măiestrie de d-șoara Bratuca, solista corului bisericesc din Brașov-cetate. Șezătoarea a culminat în conferința interesantă și gustată cu întreg sufletul de cei prezenți, conferința d-lui profesor A. Banciu președintele „Astreii” Brașov, despre viața lui N. Bălcescu și jertfele pe cari acest marșal al culturii și al idealului național românesc le-a adus înainte de asta cu 75 ani.

Publicul asistent încântat și mulțumit sufletește de succesul primei șezători culturale a simțit mai mult decât ori-când necesitatea unei case culturale în Brașovechii, în care să se poată desfășura nestingerită dezvoltarea culturală a poporului.

Duminea viitoare se va ținea o șezătoare culturală în școala de stat No. 4, din Str. Agrișelor.

contra imperialismului cu ajutorul comunistilor din toată lumea. De-aceia a încheiat Vorosilov, decorăm pe reprezentanții lor cei mai merituosi.

Când S. S. Kamenev a decorat pe șeful guvernului bolșevic-maghiar Bela Kun, l-a îmbrățișat spunând: Nu ne îndoiim că în viitorul război vei fi din nou cu noi în primele rânduri. Ceremoniile s'au încheiat cu intonarea internaționalei.

Concertul Helge Lindberg.

Aseară a avut loc în sala „Astreii” concertul celui mai mare cântăreț al Finlandei. De sigur vor fi fost mulți în sala, aproape plină, cari nu vor fi știut să-l claseze și să-i cântărească valoarea. Cine s-a așteptat să audă dezvoltarea unui material vocal deosebit de bogat, răsunător și poate cu un timbru care să te fărmece din primul moment, acela trebuia să încerce mici decepții.

Forța și marea valoare d-lui H. Lindberg rămâne extraordinară sa tehnică, arta modulațiunii organului său vocal, finețea și minuțiozitatea interpretării bucăților celor mai dificile, ajutat de un discret, dar profund și amplu simț muzical, ce trădează nu numai o școală din cele mai perfecte, dar și pe artistul de mare valoare, care știe

Dela „Astra”—Brașov.

Un concurs de colinde.

Se apropie sărbătorile Crăciunului, sărbători înveselite de a tăfea frumoase obiceiuri, (irozi, colinde etc.) păstrate de poporul nostru. Multe din a este obiceieuri, la orașe sau nu sunt cunoscute, sau au pierdut din farmecul lor. Brașovul, spre rușinea noastră, excează în această privință. Doa studenți dacă mai salvează câte odată, frumsețea acestor colinde. Copiii din Șcheiul nostru, școlari și neșcolari, prin felul cum se prezintă cu ocaz a acestor sărbători, nu numai că nu ne fac cinste, dar ne compomit frumosele și bătrâneștile noastre datini. E de condamnat mai ales nărvul de a duce colindele prin cafenele și restaurante, unde cântăreșca cum se cântă, în fața străinilor, aceștia își fac râs de ele.

Trebuie să se pu e oda' s'avyă acestor rușinoase batjocuri de a preamări nașterea lui Isus, făcând pe pomanaga la ușa localurilor publice măcar în ce privește pe copiii de școală. Sau dacă totuși apărem în fața străinilor, apoi colinda să fie cântată așa cum se cuvine.

„Astra”, pentru a simula spiritul de emulație în executarea cât mai artistică a colindelor noastre, intenționează să aranjeze după sărbătorile Crăciunului, un concurs de colinde și irozi etc. la Teatrul Național („Astra”) de aici, la care concurs am dori să ia parte grupuri mici sau coruri întregi de colindători, atât din oraș, cât și din județ.

Celor mai bune coruri sau grupuri de colindători, li se vor acorda premii. Pot lua parte la concurs, atât elevii de școală, cât și adulții, premiile acordându-se celor ce vor ști să execute mai frumos o colindă, preferind arile vechi.

Profesorii de muzică și învățători, au acum cel mai fencit prilej de a se distinge pe acest teren și de a dovedi că atunci când vreau, pot să facă ceea ce o lume întregă aşteptă dela ei.

Incredințați de acest lucru, așteptăm.

„Astra”—Brașov.

NOTA. Grupurile de colindători, care doresc să ia parte la concurs, sunt rugate să se anunțe la Secretariatul „Astreii” (localul Casinei Române) până cel mai târziu în ziua de 1 Ianuarie 1928, aceasta, pentru a putea fixa programul concursului și în același timp spre a avea posibilitatea de a-i anunța la timp despre data definitivă fixată pentru aceste concursuri, care, deocamdată va fi la 13 Ianuarie 1928.

„Astra”—Brașov.

Cețiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei”

să exteriorizeze, cântând cele mai subtile nuanțe ale muzicii.

Programul, arii din Bach și Mozart, cântece de Schubert, precum și câteva cântece populare, finlandeze, italienești și spaniole, pare să fi fost dinadins ales, spre a-i scoate în evidență calitățile sale specifice.

Dr. L.

Cunoscutul Dicționar de citate românești de B. Marian, a apărut în ediția II-a, revăzută și adăugită. Tipărită pe hârtie bună în format portativ, de către „Cultura Românească” din București, lucrarea aceasta, atât de folositoare ori-cărui cărturar, mai ales studenților, elevilor școlilor secundare și speciale, — se vinde la toate librăriile din țară cu 50 lei exemplarul. Cu prilejul acesta recomandăm și ediția V-a din Dicționarul de citate străine al aceluiaș autor, ce se vinde cu 40 lei ex.

INFORMAȚIUNI

— Inscriseri în Partidul Național-Tărănesc. D-l General Șt. Holban, fost comandant al corp. II de armată s'a înscris în Partidul Național-Tărănesc. D-sa s-a distins ca unul din cei mai pricepuți profesori ai școlii de război, în timpul neutralității a fost atașat militar la Petrograd, iar în timpul războiului d-sa a dovedit nu numai o deosebită pricepere de conducător ci și un curaj de adevărat erou. Date fiind calitățile d-sale ca și puterea de muncă și pricepere a noului membru, Partidul Național-Tărănesc câștigă o deosebită forță de muncă.

De asemenea și-au mai cerut înscrierea în Partidul Național-Tărănesc d-nii Gică Ștefănescu fost deputat și apreciatul artist al Operei Române, tenorul Romanus Vrăbiessu.

Un dar cultural pentru liceul „A. Șaguna”. D-l Vasile M. Kogălniceanu fiul marelui bărbat de stat Mihalache Kogălniceanu, instalându-se la Brașov, a dăruit — precum cetim în „Viitorul” — liceului „Andrei Șaguna” biblioteca sa, moștenire dela marele său părinte. Biblioteca conține peste 20.000 de volume.

Bancnote false a 1000 lei. Centrala caselor de bilete cfr. din Capitală, a descoperit eri, într'un pachet cu bancnote expediat de stațiunea Drochia, din Basarabia, un număr de 28 de bilete a 1000 lei, false. Imediat au fost avizate organele polițienești despre această descoperire. Se crede că biletele au fost puse în circulație de o bandă de falsificatori care operează în Basarabia.

Toate școlile vor lua vacanță de Crăciun în ziua de 22 Decembrie.

Termenul pentru constituirea asociațiilor de pășunat. Ministerul de agricultură a prelungit cu 3 luni — până la 3 Martie — anul viitor, termenul pentru constituirea în asociații de pășunat a coproprietarilor izlazurilor urbane și composesorale din Ardeal și Banat. Actele de constituire vor fi trimise urgent ministerului spre a fi aprobate.

Masa studenților „Virgil Onișiu”, a elevilor liceului „A. Șaguna” din loc, mulțumește și pe această cale d-nului Vasile Muscalu, comerciant, pentru frumosul dar de 1000 lei, făcut în amintirea iubitei sale fice + Marioara.

MEDICALE Institut modern pentru tratament medical cu razele X Roentgen, cu aparatul Diathermic cu lămpi de cuarț „Solux” și „Ing. Berg”, cu aparate electrice (galvanice, faradice și de înaltă frecvență) cu laboratorul chimic pentru analize de sânge, urină, spută, liquid de nervi, suc gastric etc. s'a înființat sub direcțiunea doctorului Ernest Fink, fostul asistent de clinică al Prof. Kraus în Berlin, fost extern al Prof. Chvostek în Viena și Prof. Widal în Paris. Doctorul Fink e medic specialist pentru boli interne: de inimă, plămâni, stomac—intestine, ficat, rinichi, oase, nervi, secrețiuni interne, metabolism intern. Numitul este astfel instalat, că poate face tratamentul cel mai modern, ce se obicnuște la clinicele susnumite în Paris, Berlin și Viena.

Consultații zilnice dela 9—10 și 3—4^{1/2} d. a. în strada Gării 1. A. a doua casă dela poșta. Telefon 302. 1047 2—3

Pedeapsa cu moarte. Ministerul de Justiție trimete următorul comunicat:

Primindu-se la ministerul de Justiție neconținut cereri și intervenții ca să se introducă în viitorul cod penal unificat pedeapsa cu moarte, aducem la cunoștință că, introducerea pedepsei cu moarte a fost definitiv tranșată prin art. 16 din Constituție în sensul că această pedeapsă nu se poate reinființa în țara noastră, ea fiind înlocuită prin munca silnică pe viață. Codul penal fiind o lege ordinară, nu poate prin urmare, contrar Constituției, să introducă printre pedepsele prevăzute de el și pe aceea cu moarte.

Instrucțiunea fraudelor dela „Monitorul Oficial” s-a terminat. S'a constatat — după cum anunță ziarele din Capitală — că statul a fost frustrat cu 60 milioane. Dosarul afacerii care conține 9 volume, a fost înaintat parchetului.

Școlare. Ministerul instrucțiunii fiind informat că la unele facultăți au fost înscriși ca audienți, unii absolvenți de liceu fără bacalaureat, a făcut cunoscut tuturor decanetelor că legea bacalaureatului nu permite înscrierea audienților, deci cei aflați în această categorie urmează să fie imediat exmatriculați.

Expoziție de pictură. Sămbătă în 17 Decembrie se deschide în salonul de arte Zeidner expoziția cunoscutei și apreciatei artiste Ersilia Lotinca-Bodea. Indemnăm publicul amator de artă a cerceta această expoziție, una din cele mai frumoase și reușite ale sezonului.

Farmacii de serviciu. Dela 17 până 30 Decembrie 1927 serviciul de noapte, de amiază și de Duminecă vor fi farmaciile următoare: Cetate: Farmacia lui A. Singer la „Biserica albă”, Str. Principele Carol No. 8. Blumăna: Farmacie la „Turnul Negru”, Str. Fântâni No. 43.

Pentru comercianții de vinuri. Ministerul agriculturii, direcțiunea viticulturii, pune în vedere comercianților și depozitarilor de vinuri că potrivit prevederilor legii celei noi pentru combaterea fraudelor, sunt obligați să echiteze toate vasele și sticlele cu băuturi ce s'pun în vânzare. Sticlele vor purta adresa depozitului respectiv, denușirea sub care se vinde vinul, capacitatea vasului sau a sticlei — eventual podgoria de origină și varietate.

Aceste etichete se vor lipi la loc vizibil pentru a fi ușor observate. Contravenienții ca și acei cari vor pune în vânzare vinuri cu eticheta altor podgorii de origină decât cea adevărată vor fi amendați prima dată cu 1—5000 lei, și în caz de recidivă cu 5—50.000 lei în măsura în care s'a comis infracțiunea.

D-nii membri ai corpului contabililor din Brașov sunt rugați a lua parte la discuțiunile profesionale și masa colegială de Vineri 16 a. c. seara la ora 8 în sala mică a restaurantului Coroana. 1057/1—1.

Medicale. Dr. Grauentfels Alfred fost medic al spitalului Franz Josef din Viena dă consultațiuni pentru boale de femei zilnic dela ora 11—1 și 4—6 în Str. Portii 58, parter, (ângă „Coroană”). Tratament modern diathermic. 988 7—7